

DAGVATTENSTRATEGI

för en hållbar och klimatanpassad dagvattenhantering

Dokumentets syfte

Dagvattenstrategin ska tydliggöra kommunens och VA-huvudmannens gemensamma vägval för att stödja utvecklingen av en hållbar dagvattenhantering och klimatanpassning. Strategin anger de långsiktiga prioriteringarna för hela kommunen. Strategin ska skapa förutsättningar för att motverka översvämningar och för att kommunens vattenförekomster ska nå miljö kvalitetsnormerna enligt vattendirektivet samt kommunens lokala miljömål om rent vatten.

Dokumentet gäller för

samtliga aktiviteter under kommunens inverkan som berör dagvattenhantering, god vattenstatus och översvämningsskydd. Dagvattenstrategin riktar sig främst till ansvariga nämnder och tjänstemän inom kommunen, kommuninvånare, exploatörer, verksamhetsutövare och väghållare.

Med dagvatten avses tillfälligt förekommande avrinnande vatten med ursprung från nederbörd samt tillfälligt framträngande grundvatten. I Nacka leds dagvattnet till sjöar och kustvatten (ytvatten) eller grundvatten via ledningar, diken eller ytligt på marken. Nacka kommuns dagvattenstrategi fokuserar på dagvatten som uppstår i bebyggd miljö. Strategin ska vägleda vid planering av ny bebyggelse och vid utbyggnad av allmänna anläggningar, både inom och utanför det så kallade verksamhetsområdet för dagvatten.

Visionen om öppenhet och mångfald innebär att kommunen arbetar med en variation av olika dagvattenåtgärder. Till dessa hör både konventionella och mer innovativa blågröna lösningar, där dagvattnet används som en resurs i växtbäddar eller för gestaltningen av parker och torg.

Utifrån kommunens *grundläggande värdering* om förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga - och deras förmåga att ta ansvar så ska kommunen genom att ställa konkreta krav och informera om goda exempel för att vägleda fastighetsägare och exploatörer i hur en hållbar dagvattenhantering kan utföras.

Ambitionen att vara bäst på att vara kommun betyder att kommunen genom god samverkan uppnår god status i dess vattenförekomster samt en översvämningssäker bebyggelse.

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
kfks	2016-0	Kommunstyrelsen	Natur- och trafiknämnden	Natur- och trafikdirektören

Dagvattenarbetet ska i varje del präglas av *de fyra styrprinciperna* om

1. *särskiljande av finansiering och produktion*, genom att kommunfullmäktige och nämnder beviljar medel till de projekt som behövs för att nå målen och interna och externa leverantörer utför dessa i konkurrens.
2. *konkurrens genom kundval eller upphandling*, ska ske genom upphandling då det gäller tjänster som i slutändan riktar sig till alla medborgare.
3. *konkurrensneutralitet*, ska råda i förhållande till anbudsgivare och leverantörer.
4. *delegerat ansvar och befogenheter*, läggs på lägsta effektiva nivå genom ett förtydligt ansvarsförhållande mellan de inblandade enheterna gällande planeringen, genomförandet samt skötseln av dagvattenhanteringen.

Utmaningar i form av en snabbt växande bebyggelsemiljö och klimatförändringar tillsammans med förväntningar på höga naturvärden och vatten av god kvalitet ställer krav på hur dagvattnet hanteras. Genom ett gott samarbete inom kommunen så uppfylls *de fyra övergripande målen* genom dagvattenhanteringen. *Bästa utveckling för alla* genom en dagvattenhantering som gör att miljön i kommunens vattenförekomster förbättras samtidigt skapas då även mer *attraktiva livsmiljöer i hela Nacka*. En attraktiv livsmiljö skapas även med vackra gestaltade dagvattenlösningar och bidrar i sin tur med att kommunen kan fortsätta en *stark och balanserad tillväxt* då nya medborgare tilltalas av den. *Maximal nytta för skattepengar* uppnås genom att värna om Nackas vatten som är en av kommunens resurser som medborgarna skattar högst och även genom att kostsamma översvämningar förebyggs. Kommunen ska sedan följa upp att verksamheten ger det resultat för medborgarna som kommunfullmäktige har beslutat om genom målen.

Dagvattenhanteringen är en viktig del i att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle och ansvaret delas av många inblandade aktörer. Helhetssyn, samarbete och ansvarstagande är därför framgångsfaktorer för att lyckas.

Strategiska inriktningar

Inom dagvattenhantering finns tre huvudsakliga utmaningar.

- Översvämningar av bebyggd miljö i samband med normal nederbörd.
- Översvämningar av bebyggd miljö i samband med extrem nederbörd.
- Föroreningspåverkan på sjöar, kustvatten och grundvatten.

Fem strategiska inriktningar definierar vad som är avgörande för att utifrån dessa utmaningar nå en hållbar dagvattenhantering i kommunen. Dessa inriktningar stödjer arbetet med att utveckla Nacka stad och de lokala centrumen.

1. Kommunen arbetar aktivt för att nå god kemisk och ekologisk status i sjöar och kustvatten genom att:

- ◆ Ta fram åtgärdsplaner för samtliga vattenförekomster i Nacka och därefter genomföra nödvändiga åtgärder i hela kommunen, så att en klar förbättring av vattenkvaliteten kan påvisas redan år 2021 och att miljökvalitetsnormerna nås år 2027.
 - I första hand vidta åtgärder vid källan så att dagvattnet inte förorenas, exempelvis genom lämpliga materialval vid exploatering (tak, fasader, vägräcken, lyktstolpar, etc.)
 - I andra hand rena dagvattnet lokalt genom småskaliga lösningar.
 - I tredje hand rena dagvatten från olika områden i gemensamma anläggningar där behov finns.
- ◆ Se till att nya eller förändrade dagvattenutsläpp till våra mottagande vatten ska innebära en förbättring av deras vattenkvalitet, genom reduktion av föroreningar i utsläppet eller genom kompensationsåtgärd på annan plats.

2. Kommunen har en fullgod funktion i dagvattensystemen i hela kommunen genom att:

- ◆ I tidig planering reservera nödvändiga ytor för en hållbar dagvattenhantering på kvartersmark och på allmän plats.
- ◆ I tidig planering reservera nödvändiga ytor för en god tillgänglighet i drift- och skötselkedet samt ha en tydlig ansvarsfördelning i driftskedet.
- ◆ Det allmänna VA-ledningsnätet uppfyller minst branschstandard och anpassas till framtida klimatförändringar.
- ◆ Ha god kunskap om VA-anläggningars funktion och miljöpåverkan.
- ◆ Utföra kontroll av olika huvudmäns dagvattenanläggningar.
- ◆ Utföra skötsel av dagvattenanläggningar.
- ◆ Ha förståelse för att kommunen och VA-huvudmannen har ett delat ansvar för dagvattnet.
- ◆ Kontinuerligt arbeta för att ha ett uppdaterat verksamhetsområde.

3. Kommunen är ett enat team som ser till att det i bebyggelseplaneringen skapas förutsättningar för en hållbar dagvattenhantering och klimatanpassning genom att:

- ◆ Förespråka skapande av blågröna lösningar framför konventionella underjordiska anläggningar.
- ◆ Höjdsätta mark, bebyggelse och övrig infrastruktur så att dagvatten kan avledas på markytan vid extremregn utan att medföra skada på fastighet och andra samhällsviktiga funktioner. (Med extremregn avses ett så intensivt nederbördstillfälle att det ordinarie ledningsnätet blir överbelastat.)
- ◆ Planera stadsmiljön för att tåla tillfällig översvämning av utvalda platser vid extremregn.
- ◆ Planera för sekundära avrinningsvägar i befintliga områden som drabbas av översvämningar.
- ◆ Arbeta samordnat och kontinuerligt förbättra intern och extern kommunikation.

4. Kommunen skapar funktionella, innovativa, gestaltade dagvattenlösningar, som får ta plats i det allmänna rummet genom att:

- ◆ Verka för att synliggöra dagvattnet i både små lokala och i större dagvattenanläggningar i parker och på torg och tillåta dessa ta plats.
- ◆ Styra mot dagvattenanläggningar som berikar bebyggelsemiljön, gynnar den biologiska mångfalden och skapar ekosystemtjänster.
- ◆ Informera och utbilda för att få engagerade och medvetna medborgare.
- ◆ Utföra dagvattenåtgärder för rening och fördröjning i befintlig miljö, som kommunen ansvarar för.
- ◆ Verka för att bevara befintliga diken och vattendrag öppna eller genom att ersätta deras funktion.

5. Kommunen verkar för att byggherrar, fastighetsägare och verksamhetsutövare hanterar sitt dagvatten på ett hållbart sätt genom att:

- ◆ Ställa konkreta krav och förtydliga ansvar i markanvisningar, exploateringsavtal, ramavtal och planbestämmelser. Fastighetsägare ska informeras om sitt ansvar i bygglovsskedet.
 - I första hand ställs krav på att dagvattnet ska infiltreras lokalt (om marken inte är förorenad) före avledning eller anslutning till allmän VA-anläggning.
 - I andra hand ställs krav på att dagvattnet ska fördröjas och renas lokalt oavsett om det är på kvartersmark eller allmän mark.
- ◆ Reducera andelen hårdgjorda ytor genom tillämpning av gröna värden enligt programmet för markanvändning och anvisningar för dagvattenhantering.

Uppföljning och aktualisering

Uppföljning av att strategin bidrar till resultat i enlighet med denna strategi, det sker i tertial- och årsbokslut. Strategin ska ses över och aktualitetsprövas i samband med prövning av översiktsplan.